

ГОМЕЛЬСКИ

УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАУ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 3 (598) Субота, 19 студзеня 1985 года Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень Цана 2 кал.

ЭКЗАМЕНЫ ЗДАЮЦЬ МАТЭМАТЫКІ

Як паведаміў карэспандэнт нашай газеты, декан матэматычнага факультэта У. Ф. Філіпцоў, студэнты матфака сёла года здаюць экзамены больш паспяхова, чым у мінулым годзе. Тут укаранён спецаб'ект стымул. Калі ў групе не будзе ніводнай незадавальняючай адзнакі, усе яе студэнты атрымаюць стэпендыю. Устаноўлена таксама заахвочванне для стараст і камсоргаў.

На «выдатна» здала экзамен па аналітычнай геаметрыі дацэнт Л. Я. Палакоў студэнтка гр. М-13 Кіра Бутырына.

Добрыя вынікі паказваюць многія першакурснікі. Пасля двух экзаменаў ніводнага «правалу» няма ў групе М-14. У гр. М-11 парадвалі экзаменатараў Ірына Бурлакова, Алена Малашанка, Наталія Раманюска, Іна Цуканова, а таксама Раіса Мазурава, Галіна Слізёўская з 3-га курса і іншыя

студэнты, якія пасля першых двух экзаменаў атрымалі выдатны адзнакі. Аднак добра ідуць справы далёка не ў ўсіх студэнтаў. Падводзяць многія чацвёртакурснікі. У іх шмат троек, ёсць недапушчаныя да экзаменаў і такія, хто не вытрымаў выпрабаванняў.

Адным з лепшых студэнтаў матфака з'яўляецца сакратар камітэта камсамола факультэта, член бюро гаркома ЛКСМБ Віктар Шведцаў. Вышэйшым балам апаніў яго адзна на экзамене на педагогічнага члена карэспандэнт АНН СССР прафесар І. Ф. Харламаў. Фота В. Ермаковай.

Правафланговая група ЗНОЎ ЛЕПШАЯ ў РЭСПУБЛІЦЫ

Што такое сапраўдны налектыў? На гэта пытанне вычарпальны адказ могуць даць студэнты групы Г-51 гісторыка-філалагічнага факультэта. Чаму? Таму, што ёсць у іх для гэтага ўсе падставы. Другі год запар яны — 22 юнікі і дзяўчынкі — будучыя гісторыкі, прызнаныя лепшай акадэмічнай групай універсітэта, вобласці, рэспублікі. Самадyscyпліна, таварыскасць, узамавыручка, адказнасць кожнага за сябе і за сваіх таварышаў — вось тыя якасці, што ўласцівы правафланговай групе.

Самамэты «выбіцца ў перадавіку» яны не ставілі. Проста так атрымалася, што падарваліся ў групе юнікі і дзяўчаты, якіх цікавіла не толькі вучоба, а літаральна ўсё ў студэнцкім жыцці. З ініцыятывай, творчасцю па-

дыходзілі камсамольцы да любой справы на сваім курсе, факультэце. Таму не выпадкова сталі прызнавацца лідэрамі на гістфіле Анатолий Швель, Пётр Неўмяржыцкі, Віктар Лютынскі і іншыя студэнты гэтай групы. А. Швель узначаліў камсамольскае бюро гістфіла, яго намеснікам па ідэалагічнай рабоце абралі В. Лютынскага, за работу факультэцкай вучэбна-выкаваўчай камісіі адказваў яе старшыня П. Неўмяржыцкі. А калі ў групе такіх камсамольцаў, астатнім ёсць на яго раўняцца. Таму стала заканамернай перамога іх, тады яшчэ трэцякурснікаў, у аглядае-конкурсе на лепшую акадэмічную групу ГДУ. Узнагародой пераможцам была грашовая прэмія, якую яны аднадушна пералічылі ў Фонд міру. Паспех акрыліў, але і наклаў на ўсіх вялікую адказнасць. Яе і пранеслі студэнты лепшай групы да 5-га курса.

Група Г-51 — гэта 22 характары, 22 індывідуальнасці: патрабавальны камсорг Таццяна Мальцава, добразычлівы прафорг Ірына Градуюшна, страшны філатэліст Віктар Лютынскі, вязменныя актёры студэцкага тэатра ГДУ Ігар Іваноў і Аляксандр Кручоко, добрыя спартсмены Генядзь Лаечка і Юрый Касцюк.

Паспяхова здарэна зімова экзаменацыйная сесія. Зноў толькі добрыя і выдатныя адзнакі ў заліноўках студэнтаў правафланговай групы. І цяпер іх чакае ўзнагарода за дасягнутыя вышнікі — цікавае падарожжа па гарадах-героях нашай краіны.

Т. НІКАЛАЕВА.

Насустрэч выбарам ЗА РАБОТАЙ АГІТКАЛЕКТЫЎ

Нямногім больш месяца засталася да дня выбараў у Вярхоўны Савет Беларускай ССР і мясцовыя Саветы народных дэпутатаў. Яны адбудуцца перад сляўнай датай — 40-годдзем Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне. Гэта надае выбарам яшчэ большую значнасць. Падрыхтоўка да іх выдзецца ў абстаноўцы вялікага грамадскага ўздыму.

Актывна вядзе цяпер сваю работу і агіткалектыў выбарчага ўчастка № 23, які размясціўся ў вучэбным корпусе № 1. На праведзеным нядаўна пасяджэнні выбарчай камісіі, якую ўзначальвае прарэктар па навуковай рабоце прафесар М. В. Навучыцель, быў разгледжаны і зацверджаны план нашай работы, вырашаны некаторыя арганізацыйныя пытанні. У пакоі 1-16 размясціўся пакой выбаршчыкаў. Тут штодзень дзяжураць агітатары, выкладчыкі і супрацоўнікі эканамічнага, біялагічнага, гісторыка-філалагічнага факультэтаў, а таксама факультэта фізічнага выхавання. На сталах — нумары свежых газет і грамадска-палітычных часопісаў, неабходная літаратура.

Галоўны клопат агітатараў цяпер — складанне спісаў выбаршчыкаў. Трэба не толькі запісаць паасобна звесткі аб іх, але і пагутарыць з людзьмі, вывучыць іх заўвагі і прапановы, асабліва ветэранаў вайны.

Ужо не першы год з'яўляюцца агітатарамі Л. П. Кузьміч, Б. С. Вялічка, П. М. Чайкун і іншыя таварышы. Разам з імі добра спраўляюцца з важным і адказным грамадскім даручэннем і тыя, хто стаў агітатарам упершыню — В. В. Чаркас, М. П. Савінская, Я. А. Броўкін. «Работы шмат, — гаворыць М. П. Савінская, — але атрымліваем задавальненне ад усведамлення таго, што ўносім свой уклад у важную справу. Выбаршчыкі ўважліва і добразычліва адносяцца да агітатара, імкнучы дапамагчы, калі гэта патрэбна».

Падрыхтоўка да выбараў ідзе поўным ходам. Прайдзе нямнога часу і да нас — на выбарчы ўчастак № 23 — прыйдуць рабочыя, служачыя, выкладчыкі і студэнты, каб выказаць свой грамадзянскі абавязак. А мы зробім усё ад нас залежачае, каб выбары ў Савецкія органы ўлады прайшлі на высокім арганізацыйным і палітычным узроўні.

У. КОВАЛЬ,
загадчык агіткалектыўу выбарчага ўчастка № 23.

ВЫЗНАЧЫЎ КОНКУРС

Ва ўніверсітэце праведзен агляд-конкурс на лепшую вучэбную лабараторыю. Іх работа ацэньвалася па каэфіцыентах выкарыстання наштоўнага і вучэбнага абсталявання, па эстэтычнаму афармленню, наяўнасці неабходнай дакументацыі па тэхніцы беспелеі, пашпарту, стану метадыхных распрацовак, наяўнасцю і развіццю навыкаў самастойнай даследчай работы студэнтаў у працэсе выканання, выкарыстанню вылічальнай тэхнікі.

На тры балы менш у лабараторыі біяфізікі (загадчык лабараторыі А. М. Семанюк) біялагічнага факультэта, якая заліла другое месца.

29,5 бала на рахунку лабараторыі электрычнасці і магнетызму (загадчык М. Л. Буркін, выкладчыца Н. Я. Амірава) фізічнага факультэта.

Па ўсіх паказчыках найбольшую колькасць балаў — 33,5 набрала лабараторыя «Элементы і вузлы ЭВМ» (загадчык У. А. Чмых) кафедры тэхнічных сродкаў апрацоўкі эканамічнай інфармацыі.

Чацвёртае і пятае месцы занялі адпаведна лабараторыя фізіялогіі спорту і кабінет агульнай геалогіі. Аднак па набраных балах яны значна адстаюць ад прызёрнага конкурсу. Гэта сведчыць аб тым, што яшчэ патрэбна многае зрабіць, каб абсталяваць лабараторыі ўніверсітэта і сесіў ў іх работу на такім узроўні, які б адпавядаў усім патрабаванням вышэйшай школы.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, Савет кафедр грамадскіх навук гарача віншуюць выкладчыка

кафедры палітэканоміі ОКРУТА Анатоля Іванавіча (навуковы кіраўнік — дацэнт М. М. Маёраў) з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне навуковай ступені кандыдата эканамічных навук.

БУДЗЕ ПЛЭННЫМ СУПРАЦОЎНІЦТВА КАФЕДР

Вядомы савецкі вучоны, аўтар манаграфічных прац па дэрывацыйнай граматыцы і намінацыйнай дэрывацыі, доктар філалагічных навук, прафесар, загадчык кафедры агульнага і славянскага мовазнаўства Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта В. М. Нікіевіч прачытаў лекцыйны курс агульнага мовазнаўства для студэнтаў 5-га курса гістфіла і 6-га курса заочнага факультэта ГДУ і прыняў ў іх экзамен.

Прафесар В. М. Нікіевіч выступіў таксама на пасяджэнні кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства ГДУ з дакладам «Асновы намінацыйнай дэрывацыі».

НА ЗДЫМКУ: прафесар В. М. Нікіевіч (злева) і загадчык кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства ГДУ П. У. Сцяцко абмяркоўваюць час.

Навукова-даследчая работа студэнтаў на фізічным факультэце

НАВУКОВАЯ творчасць з'яўляецца адным з найбольш дзейных сродкаў навування і выхавання будучых спецыялістаў. Скразна і адзіная тема навуковай работы студэнтаў на ўвесь перыяд вучобы на выпускнай кафедры, удзел у аглядах-конкурсах тэхнічнай творчасці студэнтаў, у рэспубліканскіх і ўсесаюзных конкурсах, асветленне вынікаў на семінарах, канферэнцыях, у друку — усё гэта формы рэалізацыі ўдасканалення навуковай дзейнасці студэнтаў.

НДР студэнтаў, якія спецыялізуюцца па кафедры фізікі цвёрдага цела, праводзіцца ў рамках дзяржбюджэтных і распадагаворных тэм і па дагавору аб творчым супрацоўніцтве з Гомельскім заводам радыётэхналагічнага аснашчэння.

Курсавыя і дыпломныя работы студэнтаў адлюстроўваюць рэальную тэматыку, з'яўляюцца асобнымі раздзеламі дзяржбюджэтных і распадагаворных навукова-даследчых работ ка-

федры, а таксама НДР СКВ завода радыётэхналагічнага аснашчэння. Краўнікі навукова-даследчай работы студэнтаў, вучэбнай і вытворчай практыкі з'яўляюцца вядучымі спецыялістамі кафедры і СКВ завода

справаздачу па дзяржбюджэтных тэматыцы кафедры. Штогод лепшыя НДР дасягаюцца на рэспубліканскіх конкурсах, дзе пастаянна атрымліваюць I і II катэгорыі. На рэспубліканскіх конкурсах работы Т. Ломач, М.

Краўнікі ў цэнтральным усесаюзным часопісе «Трение и износ». Вынікі работ А. Ляшківец, С. Іноўнай, І. Дзедзікаў, В. Цінунова прадстаўлены ў дакладах абласной XII навукова-тэхнічнай канферэнцыі малых вучоных і спецыялістаў і апублікаваны ў тэзісах гэтай канферэнцыі.

Цікаваць да навуковай работы і навыкі, набываюцца ў час вучобы ва ўніверсітэце, далі магчымасць многім выпускнікам кафедры займацца навукова-даследчай работай і паспяхова абараніць кандыдацкія дысертацыі. Былыя выпускнікі кандыдаты навуковых ступеняў: В. Бадаты навуку В. Савіні, В. Рагінскі, В. Гаўрыленка, А. Стрэгін, В. Кончык, А. Стрэгін і г. д. Працуюць выкладчыкамі Інш. працуюць выкладчыкамі ВНУ, навуковымі супрацоўнікамі Інстытутаў АН БССР, з'яўляюцца вядучымі спецыялістамі на заводах.

Г. СТАРЫКАВА,
дацэнт кафедры фізікі
цвёрдага цела.

ЭФЕКТЫўНАСЦЬ — ВЫСОКАЯ

РТА, дзе створан філіял кафедры фізікі цвёрдага цела.

Эфектыўнасць вучэбнай і навуковай сувязі з заводам высокая, кафедра рыхтуе вытворчы паток студэнтаў для работы на гэтым прадпрыемстве.

Новыя вынікі, якія ўяўляюць навуковую і практычную цікавасць, атрыманы ў работах С. Іноўнай, Н. Банальскава, А. Кандрат, А. Савіч, С. Дука, А. Бабіра, Е. Тарноўскай, А. Ляшківец і інш., уваходзяць у

Цінунова, Л. Фёдарова адзначаны дыпломам, прадстаўляюцца на ўсесаюзную канферэнцыю і апублікаваны ў тэзісах.

Вынікі дыпломных работ студэнтаў В. Бала, В. Шамілавай, А. Зіканава, І. Андручанка, В. Кіжаўца часткова ўжо ўжаранены ў спецыяльным канструктарскім бюро завода.

Матэрыялы дыпломных работ В. Свядлікава, Н. Гаўрасва з'явіліся асновай артыкулаў і надрукаваны ў сааўтарстве з

ЦЕСНЫЯ сувязі з базавым прадпрыемствам, для якога кафедра фізічнай метралогіі рыхтуе спецыялістаў, даюць шырокі магчымасці для студэнцкай навуковай творчасці. Блізкае знаёмства са спецыфікай вытворчасці — азіямленчую практыку, курсавое і дыпломнае праектаванне студэнтаў спецыялізацый праходзяць у канструктарскім бюро аднаго з прадпрыемстваў г. Гомеля — на-

ЭКСПЕРЫМЕНТ І ПОШУК

даюць студэнцкім навуковым работам высокі ўзровень выканання, практычную каштоўнасць.

Прыстасаванне, распрацаванае студэнтамі В. Крушавым і М. Якімовічам, экспанавалася на Усесаюзнай выставе «Універсітэты — вядучыя вучэбна-метадычныя і навуковыя цэнтры краіны», дзе атрымала высокую ацэнку спецыялістаў і цэлы разам з лепшымі яе экспанатамі дэманстрацыя на выставе «Савецкія ўніверсітэты» у г. Сафіі.

Прыбор, які дазваляе падысці межы вымярэння магнэтнасці светлавых патокаў, распрацаваў пад кіраўніцтвам кандыдата фізіка-матэматычных навук М. П. Казакова студэнт В. Муравейнікаў. Гэты прыбор экспанаванаў на рэспубліканскай выставе ў г. Мінску і рэкамендаваны да ўкаранення.

Шырокая вытворчасць магчымасці базавага прадпрыемства кафедры фізічнай метралогіі і сучаснае яе абсталяванне, высокакваліфікаваныя спецыялісты дазваляюць студэнтам рашаць самыя складаныя вучэбныя, навуковыя задачы, прымаць удзел у выкананні работ па распадагаворнай тэматыцы. Шэраг студэнцкіх распрацовак ўжаранены ў вучэбны працэс на кафедры фізічнай метралогіі.

ена грашовай прэміі на рэспубліканскіх конкурсах, а ў мінулым годзе па I катэгорыі была аднесена НДР В. Маісеенка.

Настойліва, мэтанакіраваная вучэбная і навукова-даследчая работа забяспечвае нашым выпускнікам такі ўзровень падрыхтоўкі, які дазваляе ім паспяхова канкурываваць з выпускнікамі іншых ВНУ пры паступленні ў аспірантуру. Практычна, ўсе выпускнікі кафедры, рэкамендаваныя ДЭК для паступлення ў аспірантуру, рэалізавалі гэту магчымасць у год заканчэння ўніверсітэта. Сярод іх цяперашнія аспіранты Інстытута фізікі АН БССР В. Сіпыра, А. Кульмінскі, С. Курцыліна, выпускнікі аспірантуры ГДУ 1984 г. І. Семчанка, Г. Вагдановіч і інш.

М. ХІЛО,
дацэнт,
В. ПОЛАХ,
А. ГАДЛЕўСКАЯ,
асістэнт кафедры оптыкі.

АКТЫўНАСЦЬ ПРЫНОСІЦЬ ПОСПЕХ

Асноўныя напрамкі студэнцкіх навуковых даследаванняў на кафедры оптыкі цесна звязаны з тэмамі дзяржбюджэтных і распадагаворных навукова-даследчых работ. Навуковая работа праводзіцца ў рамках рэспубліканскай комплекснай праграмы і прадугледжвае вывучэнне законамернасцей выпраменьвання і ўзаемадзеяння светлавых хваляў у гратэчных асяродках і распрацоўку фізічных прынцыпаў стварэння элементаў квантавай электронікі і інтэгральнай оптыкі. У цэлым навуковая работа праводзіцца ў адпаведнасці з трыма падраздзеламі агульнай тэматыкі. Адзін з іх прадугледжвае тэарэтычныя даследаванні ўзаемадзеяння электрамагнітнага выпраменьвання з аптычна актыўнымі крышталічнымі асяродкамі, другі — уключае эксперыментальныя даследаванні п'ятанай крышталічнай нелінейнай оптыкі, лазернай тэхналогіі. Названыя даследаванні

вядуцца пад кіраўніцтвам рэктара ГДУ акадэміка АН БССР, прафесара Б. В. Бокучы і загадчыка кафедры оптыкі лабаратара А. М. Сердэжкоўца. Лабараторыя «Фатоніка», якой кіруе М. І. Аляшківец, вывучае спектральна-люмінісцэнтныя ўласцівасці розных неарганічных злучэнняў, а таксама распрацоўвае і стварае на іх базе новыя элементы для оптаэлектронікі, інтэгральнай оптыкі, квантавай электронікі.

Ва ўсіх гэтых даследаваннях актыўны ўдзел прымаюць студэнты спецыялізацыі «Квантавая электроніка».

Формы ўдзелу будучых оптыкаў у НДР разнастайныя. Яны вядуць навуковыя даследаванні, прадугледжваюць вучэбным планам спецыялізацыі. На кафедры працуюць два студэнцкія навуковыя гурты: спектраскапіі і люмінісцэнцыі, электрадынамікі і оптыкі гратэчных асяродкаў. Студэнты спецыялізацыі паспяхова ўдзель-

нічаюць ва ўсіх выстаўках навукова-тэхнічнай творчасці, якія праводзяцца на факультэце і ва ўніверсітэце.

Наўнасць у студэнтаў магчымасці выбару формы ўдзелу ў НДР у адпаведнасці з іх асабістымі інтарэсамі, актыўнасць гэтай работы і пастаянная ўвага да навукова-даследчай работы навуковых краўнікоў забяспечваюць высокую рэзультатыўнасць студэнцкіх даследаванняў.

У 1983 годзе студэнты В. Крукаў, В. Кебікаў, С. Соўчэў паспяхова выступілі ў дакладах на рэспубліканскіх і ўсесаюзных студэнцкіх навуковых канферэнцыях і былі ўзнагароджаны праматамі і Дыпломам I ступені. Многія навукова-даследчыя работы, выкананыя студэнтамі, атрымалі высокую ацэнку на ўсесаюзных і рэспубліканскіх конкурсах. Так, у 1983 годзе работа А. Кульмінскага атрымала I катэгорыю і была ўдзель-

КАЛІ ЦЕСНАЕ СУПРАЦОўНІЦТВА

Навуковая работа, якая вядзецца на кафедры тэарэтычнай фізікі, найбольш ярка адлюстроўвае фундаментальныя напрамкі сучаснай фізікі: рашэнне прылёжных фізічных задач на ЭВМ, фізіка ядра і элементарных часцінак. У рамках гэтых напрамкаў кафедра супрацоўнічае з вядучымі навукова-даследчымі інстытутамі краіны: А'б'яднаным інстытутам ядзерных даследаванняў у г. Дубне, Фізічным інстытутам АН СССР, Інстытутам фізікі АН БССР, а таксама з вядучымі прадпрыемствамі г. Гомеля.

На базе кафедры працуюць студэнцкія навукова-даследчыя лабараторыя. Кола пытанняў, якія даследуюцца ў ёй, вельмі шырокае — ад тэарэтычных даследаванняў ўзаемадзеяння элементарных часцінак да не-

пасрэднай апрацоўкі эксперыментальных даных.

Студэнты, якія заканчваюць фізічны факультэт па спецыялізацыі «Тэарэтычная фізіка», змяржаюцца на прапу на буйным прадпрыемстве нашага горада. Лепшыя з іх, правільна шырыцца да НДР, выконваюць курсавыя і дыпломныя работы ў вядучых навукова-даследчых інстытутах краіны. Многія з гэтых студэнтаў у далейшым звязваюць сваю дзейнасць з навукай.

Студэнты спецыялізацыі прымаюць самы актыўны ўдзел у навуковых даследаваннях, якія праводзяцца на кафедры тэарэтычнай фізікі. Напрыклад, асноўныя вынікі, атрыманыя ў дыпломнай рабоце Н. Калугінай (кіраўнік кандыдат фізіка-матэматычных навук В. М.

Кашпай), і работах іншых студэнтаў ўвайшлі ў навуковую справаздачу кафедры па адной з дзяржбюджэтных тэм.

Цеснае супрацоўніцтва па пытаннях падрыхтоўкі высокакваліфікаваных навукова-педагагічных кадраў усталявалася паміж кафедрай тэарэтычнай фізікі і Інстытутам фізікі АН БССР, дзе створан філіял кафедры. Супрацоўнікі філіяла чытаюць лекцыі, кіруюць студэнцкімі навуковымі работамі, што ў значнай ступені павышае ўзровень падрыхтоўкі фізікаў-тэарэтыкаў.

Многія студэнты, якія праводзяць даследаванні па навуковай тэматыцы філіяла кафедры на старэйшых курсах, працягваюць гэту работу ў аспірантуры ІФ АН БССР. Так, у мінулым годзе аспірантамі Ін-

стытута фізікі АН БССР сталі выпускнікі В. Андрэў і А. Бабіч.

Вынікі навукова-даследчай работы студэнтаў знаходзяць сваё адлюстраванне ў даследаваннях, якія прадстаўляюцца на рэспубліканскіх і ўсесаюзных конкурсах. Найбольш каштоўныя вынікі НДР публікуюцца ў навуковых выданнях. Толькі за апошнія два гады публікаваліся работы В. Андрэва, А. Бабіча, А. Захарчанкі. Ва ўсесаюзных выданнях выхадзілі работы А. Лінкевіча і Г. Цюмянкава.

М. МАКСІМЕНКА,
загадчык кафедры
тэарэтычнай фізікі,
дацэнт,
У. КАНЦАВЫ,
асістэнт кафедры.

РАДЫЕФІЗІКУ, як навуку, можна раздзяліць на два напрамкі: радыё для фізікі і фізіка для радыё. Першы напрамак — гэта прымяненне электрамагнітных хвіляў і хваляў для фізічных даследаванняў, другі — прымяненне фізічных метадаў для рашэння задач выпраменьвання, распаўсюджвання, прыёму і пераўтварэння электрамагнітных хвіляў і хваляў. На кафедры радыёфізікі прадстаўлены, у асноўным, другі напрамак.

Часам можна пачуць такую думку, што дыяка займацца па спецыялізацыі радыёфізіка. Бясспрэчна, складана (хаця часцей так кажуць нядабайныя студэнты), але вельмі цікава. І нашым выпускнікам, якія атрымалі глыбокія веды, пад сі-

ЦЯЖКА, АЛЕ ЦІКАВА

лу складаныя задачы сучаснай навуцы і тэхнікі.

Студэнты пачынаюць займацца навуковай работай на трэцім курсе. Яны атрымліваюць ад кіраўніка невялікую задачу навукова-даследчага характару. Гэта работа працягваецца і на 4—5 курсах. Студэнты актыўна ўдзельнічаюць у распадагаворных і дзяржбюджэтных навуковых даследаваннях, якія праводзяцца на кафедры радыёфізікі. Да паслуг студэнтаў добра аснашчаны лабараторыі з сучасным абсталяваннем, кафедра мае вылічальны цэнтр. Далучэнне студэнцкай моладзі да навукі стымуюцца існаваннем на кафедры галіновай на-

вукова-даследчай лабараторыі. Навуковы патэнцыял кафедры дастаткова высокі: штогод публікуюцца каля 20 артыкулаў, тэзісаў дакладаў і апісанняў вынаходніцтваў, падрыхтаваных супрацоўнікамі кафедры. І па студэнцкай навуцы кафедра радыёфізікі займае з гонам у год прызваны месцы. Студэнты пастаянна ўдзельнічаюць у вынаходніцкай рабоце, у гарадскіх і рэспубліканскіх выстаўках, канферэнцыях, конкурсах. У 1983—84 навучальным годзе з 5 студэнцкіх навуковых работ, дасланных на рэспубліканскі конкурс, тры атрымалі першую катэгорыю, дзве — другую. Іх аўтары А. Чарчук, Э. Яро-

хіна, А. Гін, Н. Самуіліч, А. Ганюк, В. Храмнікоў і А. Гурчунцаў сталі сааўтарамі вынаходніцтва. Доклад на рэспубліканскай канферэнцыі ў Мінску ў 1983 г., падрыхтаваны студэнтамі Н. Кандратавай, адзначан граматай. Вясовай мінулага года студэнтка І. Ляхава выступіла з дакладам на Усесаюзнай студэнцкай навуковай канферэнцыі ў г. Новасібірску. Распрацаваны студэнтамі А. Гурчунцавым і П. Карпамым універсальны стэнд заняў 1-е месца на выстаўцы навукова-тэхнічнай творчасці студэнтаў ГДУ. У вучэбны працэс ўжаранены 6 новых лабараторных работ, распрацаваных студэнтамі С. Судакосым, В. Аўдзеевай, І. Туцік, А. Пакагашкіным.

В. ЯЦКЕВІЧ,
дацэнт.

У. ШКОЛДЗІН,
загадчык кафедры
фізічнай метралогіі,
дацэнт.

Успамінаюць ветэраны

Анатоль Іванавіч Украінец належаў да таго пакалення, чыё юнацтва абпалена вайной. Яму было крыху больш 17 гадоў, калі ён уступіў у рады Чырвонай Арміі, каб помсціць ворагу за няўмерныя злачынствы, учыненыя на савецкай зямлі.

Пасля вайны А. І. Украінец шчыра значыў час працягваючы армейскую службу. Затым 30 гадоў свайго жыцця ён звязваў з працай у органах са-

вельскага абласнога аддзела ўнутраных спраў.

Пайшоўшы на заслужаную пенсію, Анатоль Іванавіч працягвае сваю працоўную дзейнасць, з'яўляецца членам універсітэцкага калектыву. Сёння былы франтанік дзеліцца ўспамінамі аб самым незабытым у яго баявой бітвары.

ІШОЎ АПОШНІ ГОД ВАЙНЫ

У маю памяць асабліва запалі падзеі, якія адбыліся ў пачатку пераможнага 1945 года. Наш 1984 зенітна-артылерыйскі полк уваходзіў у склад 3-га гвардзейскага танкавага корпусу 2-га Беларускага фронту і вёў дзяккія баі ў Памера-на з групойкай фашысцкіх войск. Гэта садзейнічала паспяхавому правядзенню аперацыі па ўзяццю Берліна.

Артилерыйская батарэя, у якой я камандаваў 37-міліметровай гарматай, уваходзіла ў склад 66-ай танкавай брыгады корпусу. Наша задача заключалася ў забеспячэнні надзеянага прыкраснага танкаў ад нападу з паветра. Весці агонь даводзілася не толькі па варожых самалётах.

Ніколі не забуду, як давялося ўступіць у паядынак з браньпоездам праціўніка. Было гэта так. На выхадзе дня 26 лютага 1945 г. мы размясціліся на Украіне станцыі Дравен, адкуль толькі што выйшлі гітлераўцаў. Наперадзе ў метрах трохстах ад нас стаяў дом, а каля яго наш танк Т-34. Навокал было ціха і спакойна.

Нечакана з боку лесу на нас абрушыўся гармата-кулямётны агонь. Танк, які стаяў каля дома, загарэўся. Адкуль па нас вялі немцы агонь, мы не ведалі. Аб гэтым нам паведамілі танкісты падбітага танка. Аказалася, што побач з ім праходзіла чыгука, па якой непрыятели для нас падышоў браньпоезд.

Браньпоездны снарады ў нас былі, і мы былі прапаруджаны адкрыць адказны агонь па браньпоезду. У асноўным арыентаваліся па ўспышках ад выстраляў яго гармат.

Бой быў кароткім, але жорсткім і напружаным да краінасці. Па шквалу варожых агню мы разумелі, што гітлераўцы могуць нас разбіць ушчэнт. І разам з тым толькі думалі, каб не выйшла са строю наша гармата. На шчасце, яна не падвала.

Бой закончыўся так жа не-

чакана, як і пачаўся. Пераможцам з яго выйшлі мы. У гэта нават дзяккі паверыць. Мяркуючы самі: на браньпоезде мелася 36 агнявых кропак, у тым ліку 4 танкі, якія па спецыяльных брэхках маглі перапраўляцца на зямлю.

Пры аглядзе браньпоезда мы налічылі ў ім 12 прабін ад нашых снарадаў, у тым ліку 6 — у цягніку, што вывела яго са строю. Спыніўшы супраціленне, фашысцы зкіпак уцёк у лес.

У ходзе бою некалькі нашых байцоў былі паранены, аднак да канца выконвалі свае абавязкі. За праўленне подзвіг усевай гарматы разлік быў узнагароджаны ордэнамі і медалямі. Мяне узнагародзілі ордэнам Баявога Чырвонага Сцяга.

Паядынак зенітнай гарматы з браньпоездам, а тым больш 37-міліметровай — крайне рэдкі выпадак у гісторыі вайны. Не выпадкова дакументы аб гэтым баі захоўваюцца ў Артилерыйскім гістарычным музеі ААН у г. Ленінградзе.

Начальнік названага музея ў сваім пісьме распытваў у мяне аб нашай таварыскай салдацкай спайцы, узамавыручцы, вернасці ваеннай прысязе. Аб гэтых высокіх якасцях можна меркаваць па нашых дзеяннях. Увесь гарматыны разлік быў як адны цэлы арганізм, кожны воін мог заманіць любога свайго таварыша. У падвядзенне сказанага мне хочацца дадаць, яшчэ адзін франтавы эпізод.

У жніўні 1944 года разам з іншымі воінскімі часцямі мы фарсіравалі р. Нарву і захапілі плацдарм, на якім знаходзілася да пачатку студзеня наступнага года. Тут часта даводзілася бачыць, як нашы ІЛ-2 у суправаджэнні знішчальнікаў ляцелі «апацоўваць» пазіцыі фашысцкіх войск, а затым вярталіся назад. Так было і ў канцы верасня 1944 г., калі штурмавікі і знішчальнікі ляцелі на свой аэрадром. Праз нейкі час з боку перадняга

краю гітлераўскіх часцей вяртаўся ахоплены полымем наш знішчальнік «Лавачкія». За савецкімі самалётам гнаўся і імкнуўся канчаткова збіць яго фашысцы «Мессершмідт». Усе гэта адбылася на вачах многіх нашых салдат. І кожны з нас думаў, як аказаць дапамогу савецкаму лётчыку. Да гэтага быў гатовы і наш гарматыны разлік. Аднак паміж самалётамі была вельмі малая адлегласць і адкрываць агонь — значыць ісці на рызыку. Калі ямеіці лётчык пачаў рабіць разворот, каб нанесці апошні удар па нашаму самалёту, адлегласць паміж павятранымі машынамі некалькі павялічылася і першай жа чаргою мы збілі «Мессера».

Уразаўшыся ў зямлю, ён узарваўся. Наш лётчык, не выпускаячы шасці, пасадзіў палуючы самалёт і паспрабаваў выбрацца з кабіны. Але ў яго хапіла сілы толькі адкрыць капот. Савецкай воіны кінуліся да самалёта на дапамогу мужнаму сакалу. Яны ледзь паспелі выцягнуць яго з кабіны. Вельмі хутка самалёт узарваўся.

Лётчык аказаўся ў непрытомнасці. Яго перавязалі і неадкладна адправілі ў шпіталь.

За збіты «Мессершмідт» наводчык Чырвоў быў узнагароджаны ордэнам «Славы III ст.», а зараджачага Грыгорьева і мяне узнагародзілі медалём «За адвагу».

Менавіта ў баявой абстаноўцы не трэба было шмат часу для таго, каб вызначыць, хто чаго варты і на што здольны. Іншы раз гэта выяўлялася ў лічынныя мінуты. І цяпер, калі мяне даводзіцца выступаць з успамінамі перад моладдзю, я абавязкова раю ім пераймаць усе тыя лепшыя якасці, якія былі ўласцівы іх бацькам і дзядам і ва ўсіх гранях адлюстраваліся ў суровыя для нашай Айчыны перыяды, калі са зброй ў руках яны абаранялі заваёвы Вялікага Кастрычніка.

А. УКРАІНЕЦ,
старшы лабарант кафедры фізічнай метралогіі.

Нашы юбіляры

У ПАСТАЯННЫМ ПОШУКУ

Непрыкметна бягуць гады ў наш імклівы век. Асабліва гэта адчуваецца для геологаў. Яны, людзі романтичнай прафесіі, відавочна, больш, чым хто-небудзь іншы, падарожнічаюць па краіне, як кажуць, паўсядзённа знаходзяцца ў пошуку.

Тое ж самае можа сказаць і загадчык кафедры інжынернай геалогіі і гідрагеалогіі Мікалай Ансімавіч Журавель. Здаецца, яшчэ не так даўно ён атрымаў дыплом аб заканчэнні Днепрапятроўскага горнага інстытута, а ўжо працягвае роўна паўстагоддзя. Большую палову свайго жыцця Мікалай Ансімавіч аддаў любімай справе — геалогіі. Пасля набыцця вышэйшай адукацыі ён паехаў працаваць у самую дзяккія і малавучунага раёны Сібіры. Асабліва шмат сіл і энергіі аддаў ён палымым геалагічным работам і гідрагеалагічным даследаванням. За параўнаўча кароткі час пройдзены шлях ад старшага калектара да начальніка паловай партыі. За добрасумленную працу і каштоўныя вынікі 20 гадоў таму назад М. А. Журавель быў узнагароджаны напрудным знакам «Выдатнік разведкі нетраў».

Імненне да абагачэння ведаў па геалогіі прывяло маладога спецыяліста ў заочную аспірантуру, якую ён паспяхова закончыў у 1969 годзе.

Энергічнага вучонага запрасілі працаваць на кафедру агульнай геалогіі Іркуцкага дзяржаўнага ўніверсітэта. Тут ён працяў добры лектарскія здольнасці. Выкладчыцкую дзейнасць сумяшчаў з грамадскай работай. Ён кіраваў групай народнага кантролю факультэта, уваходзіў у склад партбюро і адначасова працаваў над доктарскай дысертацыяй, распрацоўваючы новыя метады вызначэння граніц зоны Інтансічнага водаабмену.

З 1977 года М. А. Журавель працуе ў нашым універсітэце спачатку дацэнтам, а затым — загадчыкам кафедры. Вучоны паспяхова сумяшчае педагагічную работу з навуковай. Вынікі яго даследаванняў укараняюцца ў вытворчасць і вучэбны працэс. Ён працягвае работу над завяршэннем доктарскай дысертацыі. На рахунку М. А. Журавеля ўжо больш 40 навуковых прац. Ён — аўтар 6 навуковых метадычных дапаможнікаў і сааўтар манаграфіі «Асновы гідрагеалогіі, геалагічна дзейнасць і гісторыя вады ў змяжных нетрах», выдадзенай у 1982 годзе.

Як камуніст Мікалай Ансімавіч лічыць неадэмнай часткай свайго жыцця грамадскую работу. Ён — член партыйнага бюро факультэта, уваходзіць у склад рэдакцыйнага зборніка «Геалогія і географія» навукова-метадычнай камісіі па гідрагеалогіі і інжынернай геалогіі Савета па вышэйшай геалагічнай адукацыі Мінвуза СССР, з'яўляецца адным з самых актыўных на факультэце членаў таварыства «Веды».

Віншуючы Мікалая Ансімавіча Журавеля з 50-гадоваым юбілеем, калектыў геалагічнага факультэта шчыра ўдзячны яму за ўсё тое, што ён зрабіў і робіць для кафедры і факультэта, жадае моцнага здароўя і поспехаў у працы.

Ж. ГЕРАСІМАВА,
сакратар партбюро геалагічнага факультэта.

У свеце чудаўнага

МАСТАЦТВА ВЕЧНАЕ, ЖЫВОЕ

...Вясёлкай фарбаў іграе кожны малюнак, прыцягвае погляд здэвіляючай тонкасцю ліній, радасным ззяненнем золата і серабра. Такімі мы ведаем палехскія мініяцюры — творы высокага мастацтва. Не выпадкова ім даў высокую ацэнку М. Горькі: Палех — «адно з маленькіх чудаў, створаных рэвалюцыяй». Палех — «сяло-академія».

Пякна сёння знаёмы чалавек, які б ні разу не бачыў прыгожыя чорналаквыя вырабы, на якіх быццам ажываюць героі рускага фальклору, дзіўныя жарптушкі, залатагарыявыя пудатройні... Выраблены яны ў вядомым на ўвесь свет рускім сяле — Палех.

Лепш даведацца аб рабоце палехскіх майстроў, гісторыі палехскай жывальніскай школы, яе традыцыях змаглі студэнты біялагічнага факультэта — слухачы народнага ўніверсітэта маральна-эстэтычнага выхавання ў час гутарак, якія праводзіў з імі асістэнт кафедры батанікі і фізіялогіі раслін С. У. Аўсеенка. Сам ён даўно пі-

навічка мастацтвам Палеха і сабраў аб ім багаты і цікавы матэрыял: паштоўкі з рэпрадукцыямі твораў майстроў Палеха, кнігі нарысаў і вершаў аб народных мастацкіх промыслах Расіі, чорналаквыя шкатулкі, сувенеры, іншыя рэчы прыкладнага назначэння. Усё гэта Сяргей Уладзіміравіч прынес студэнтам, каб даць ім магчымасць бліжэй пазнаёміцца з выдатнымі творамі палехскага мастацтва. А яшчэ свой расказ ён дапоўніў асабістымі ўражаннямі ад убачанага ў музеі «Стары Палех», дзе яму наядуна папчасціла пабываць. І таму яго цікава гутарка аб «рускім пудзе» была вельмі ёмістай і канкрэтнай.

Нельга ў поўнай меры ўявіць сабе сённяшні дзень Палеха без яго гісторыі. З яе і пачаў С. У. Аўсеенка размову аб «сяле-академіі», куды едуць людзі з розных куткоў нашай краіны, дзе часта чужаца і замежная мова.

Палех — невялікае сяло (цяпер пасёлак гарадскога тыпу) ў Іванаўскай воб-

ласці) у XV стагоддзі ўваходзіла ў састаў Уладзіміра-Суздальскіх зямель. Мяркуюцца, што заснавалі Палех людзі, якія ўцяклі ад мангола-татарскіх пагромаў. Спалілі яны лес каля ракі, пабудавалі сяло, якое назвалі Палехам. Сярод пасяленцаў былі і тація, хто добра валодаў ікананічным майстэрствам.

Акружаны глухімі лясамі, адрэзаны ад густанаселеных месц бездарожжам, Палех жыў адасоблена і замкнутым жыццём. Ад пакалення да пакалення перадавалася мастацтва ікананісцаў, захоўваючы свае традыцыі. Ікананісцы працавалі ў майстэрнях і выконвалі заказы па ўсёй Расіі: пісалі іконы і распісалі царквы, займаліся рэстаўрацыяй. У палыхан быў свой стыль, які спалучаў розныя напрамкі старажытнарускага жывальска. Ікананісцкай мініяцюры XVIII—XIX стагоддзяў была ўласціва арыгінальная манера адлюстравання: калі горні — то востраверхія, калі вада — то ўся ў круглых завітках хваль, калі расліны — то фанта-

тычна кучаравыя, экзатычныя. Чалавечыя фігуры былі, як правіла, падоўжанымі. Гэта манера лягла ў аснову стылю сучаснага мастацтва палыхан.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя дала новы змест работам палехскіх майстроў, натхніла іх на творчыя пошукі і знаходкі.

У 1924 годзе былая ікананісцы сабраліся ў Палех і заснавалі «Арцель старажытнага жывальска». Паступова яна пераўтварылася ў таленавіты калектыў. Цяпер у кожнага мастака была свой творчы твар, свае тэмы, свая манера пісьма. Многае яны запачылі ў падмаскоўных фядоскінскіх майстроў лакавай мініяцюры, якія выраблялі прадметы з пал'е-машэ і распісалі іх партрэтамі і пейзажамі. Яны стваралі прыгожыя на форме шкатулкі, бсерціцы, іншыя прадметы прыкладнага прызначэння, якія свяціліся яркімі фарбамі, ахіцелі золатам арнамента. Старыныны забавы палыханічых і былі-

ня быты, сельскія сцэны і песенныя матывы, літаратурныя сюжеты і романтична працы, героіка Кастрычніка — усё знайшло адлюстраванне ў творчасці самабытных мастакоў.

Цяперашні калектыў мастакоў палыхан налічвае каля 230 майстроў. З іх — 59 членаў Саюза мастакоў СССР. Многія з майстроў удастоены ганаровых званняў, урадавых ўзнагарод. Званне Героя Сацыялістычнай Працы было прысвоена ў 1978 годзе аднаму з палехскіх мастакоў — М. М. Зінюеву. На змену старэйшым таварышам прыходзяць іх таленавітыя вучні, якія беражліва захоўваюць і развіваюць багатыя традыцыі гэтага выдатнага мастацтва. Тут спрабуюць свае сілы ў манументальным жывальска і рэстаўрацыі, у роспісе фарфор, шкла і ў ювельным мастацтве, у кніжнай ілюстрацыі. Палех і сёння шуквае новыя шляхі ў мастацтве.

...Есць цяпер на біялагічным факультэце малюніца аформлены ёшчэ «Мастацтва Палеха — 60 гадоў». Сэрцам дакрануліся студэнты да неўміручага рускага мастацтва. Палех стаў для іх не проста геаграфічным паняццем, а ўвасабленнем ідэалаў прыгажосці.

Т. ДУБЯК.

АДКАЗНАСЦЬ ЗА НАНЕСЕННЫЯ СТРАТЫ

Згодна арт. 61 Канстытуцыі СССР грамадзяне нашай краіны абавязаны захоўваць і ўмацоўваць сацыялістычную маёмасць.

Умовы і межы матэрыяльнай адказнасці за нанесеныя страты вызначаны «Палажэннем аб матэрыяльнай адказнасці рабочых і служачых за страты, нанесеныя прадпрыемству, установе, арганізацыі».

Рабочыя і служачыя, па якім нанесены страты, як правіла, нясуць матэрыяльную адказнасць у размерення больш адной трэці сярэдняга месячнага зарабтку, калі няма падастаў для прымянення больш строгай адказнасці. За псаванне, знішчэнне па надбайнасці работніка матэрыялаў, інструментаў, вымяральных прыбораў, выдадзеных у карыстанне работніка, утрымліваюцца грашовыя сродкі ў размерення нанесенай страты, але не звыш дзвюх трэці сярэдняй месячнай заробатнай платы.

Кіраўнікі структурных падраздзяленняў нясуць адказнасць у размерення нанесенай па іх віне страты, але не звыш сярэдняй месячнай заробатнай платы, за няправільную пастаўку ўліку і захоўвання матэрыяльных каштоўнасцей, а таксама за непрыняцце неабходных мер па прадухіленню нанесенай шкоды (крадзёж, знішчэнне, псаванне каштоўнасцей).

Рабочыя і служачыя нясуць матэрыяльную адказнасць у поўным размерення страты, нанесенай па іх віне, у наступных выпадках: калі паміж работнікамі і прадпрыемствам, установай, арганізацыяй заключаны пісьмовы дагавор аб прыняцці работнікамі на сябе поўнай матэрыяльнай адказнасці за незабеспячэнне захаванасці маёмасці і іншых каштоўнасцей, перададзеных яму для захавання або з іншымі мэтай;

— калі маёмасць і іншыя каштоўнасці былі атрыманы работнікамі пад справаздачу па разавай даверанасці або па іншых разавых дакументах;

— калі страты нанесены недастачай, наўмысным знішчэннем або псаваннем матэрыялаў, інструментаў, вымяральных прыбораў, спецадзення і іншых прадметаў, выдадзеных работніку ў карыстанне;

— калі страты нанесены работнікам, які знаходзіўся ў нецвярзым стане;

— калі страты нанесены пры выкананні працоўных абавязкаў;

— калі ў адпаведнасці з заканадаўствам Саюза ССР на работніка ўскладзена поўная матэрыяльная адказнасць за страты, нанесеныя пры выкананні працоўных абавязкаў;

— калі страты нанесены дзеяннямі работніка, які змя-

шчаюць прыкметы дзеянню караемых у крымінальным парадку.

Рабочыя і служачыя, якія нанеслі страты, могуць добраахвотна пакрыць іх поўнасцю або часткова. Са згоды адміністрацыі работнік можа перадаць для пакрыцця страты раўназначную маёмасць з прад'яўленнем дакументаў аб яе наяўнасці або можа аднавіць, паправіць пашкоджаную маёмасць.

Кожны выпадак нанесення страты павінен быць разгледжаны ў пэўны тэрмін і, калі віна работніка даказана, адміністрацыя мае права правесці ўтрыманне з заробатнай платы. Распараджэнне аб гэтым павінна быць зроблена не пазней двух тыдняў з дня выяўлення нанесенай страты, а выконваецца яно не раней, чым праз тыдзень пасля паведамлення аб гэтым работніку.

Нягода работніка з ускладзенай на яго матэрыяльнай адказнасцю або з размерам утрымання не прыпыняе вынанання загаду аб утрыманні. Працоўная спрэчка па заяве работніка разглядаецца ў вызначаным парадку — у камісіі па працоўных спрэчках, у прафсаюзным камітэце, а ў выпадку нягоды з іх рашэннем — у раённым народным судзе.

В. РУПІН,
юрисконсульт ГДУ.

ЦУДОУНЫ НАСТРОИ.

Фота У. Чысціка.

На зімовыя канікулы АДПАЧЫНАК БУДЗЕ ЦІКАВЫМ

Вялюткай снежнай коўдрай, марознымі ўзорамі ўпрыгожыла зямлю чараўніца-зіма. У парку, лесе цяпер — казаная прыгажосць. Але пакуль што няма часу заўважаць яе студэнтам. У іх цяпер вельмі хвалоўчыя і аднасныя дні, кожная хвілінка на ўлік. Экзамены паграбуюць самадyscyпліны, сканцэнтраванасці. Але калі будзе пастаўлена ў заліковыя кніжках студэнтаў адзнака за апошні ў бягучай сесіі экзамен, адкладуць яны ўбок падручнікі і канспекты, бо наступіць самая вялікая пара — зімовыя канікулы. І тады будзе шмат часу ў студэнтаў, каб палюбавацца заснежаным лесам, стаць на лыжы і пракласці па некранутаму беламу покрыву лыжню, схадзіць у кіно, тэатр, адправіцца ў далёкае і цікавае падарожжа.

Пэўную дапамогу ў выбары адпачынку акажа юнакам і дзяўчатам прафком студэнтаў універсітэта. Жадаючы змогуць правесці канікулы з 28 студзеня па 7 лютага па пудэйках у доме адпачынку «Чомі». Кошт пудэйкі — 7 руб. 20 кап. 150 студэнтаў могуць набыць іх ужо цяпер. Для тых, хто жадае правесці зімовы адпачынак на Чарнаморскім узбярэжжы Каўказа, падмацаваць сваё здароўе, ёсць чатыры пудэйкі ў пансіянах «Іскра» (г. Гагра). Тэрмін знаходжання ў пансіянах — 18 дзён, аезд — 26 студзеня. Кошт пудэйкі — 30 руб.

Узнагародой для студэнтаў гр. Р-23 гісторыка-філалагічнага факультэта, якая заняла другое месца ў сацыялістычным спаборніцтве на лепшую акадэмічную групу ГДУ, і для актыўна ўдзельнічаючых пераможцаў агляду-конкурсу на лепшы пакой, паверх і інтэрнат універсітэта, стане паездка з 26 студзеня па 1 лютага на турыстычным поездзе па маршруту: Гомель — Калінінград — Ленінград — Пскоў — Гомель.

(Наш кар.)

Прапануюць кнігарні

У ПАМЯЦІ НАРОДНАЙ

Слаўнай даце — 40-годдзю Перамой савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне прысвечана шмат літаратуры, якая ёсць у працяжы ў кнігарні № 19 па вул. Савецкай, 106.

За дабе, Радзіма! Вершы беларускіх паэтаў. — Мн., Юнацтва, 1984 г.

Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. — Мн., Беларусь, 1984 г.

МАСКВІН В. Дарогамі славы. Маршруты па месцах рэвалюцыйнай, багвай і працоўнай славы савецкага народа. — М., Прафвыдат,

1983 г.
ВАРАБ'ЕУ П. С. Імем камсамола. — Мн. Беларусь, 1984 г.

КІРСАНАУ Н. А. У багвайм страі народаў-братоў. — М., Мысль, 1984 г.

Кніга прысвечана багвай садружнасці народаў СССР у гады Вялікай Айчыннай вайны.

СУЛ'БЯНАУ А. Пасеем веру. (Вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх акупантаў). — Мн., Народная асвета, 1984 г.

Е. ГРАБЦЭВІЧ,
прадавец магазіна.

ЛАБАРАТОРЫЯ ТСН ПАВЕДАМЛЯЕ:

У фільматэцы лабараторыі тэхнічных сродкаў навування ГДУ ёсць наступныя вучэбныя кінафільмы:

Прасторавыя палажэння і асаблівасці разбурэння рудных цел. (2 часткі, ч/б).
Тэрмаэлектрычныя і кан-

тактычны з'явы (2 часткі, ч/б).

Звышправоднасць (2 часткі, ч/б).

Паразітныя грыбы (2 часткі, ч/б).

Сутыкненне часцінак. (2 часткі, ч/б).

Карст (3 часткі, ч/б).

АСУ ў народнай гаспадарцы (2 часткі, ч/б).

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

З вамі тутарыць урач

БЕРАЖЫЦЕ ЗРОК

Воно чалавека — гэта «цудоўны дар прыроды вечнай, дар бяссэнны і святлы». Яно з'яўляецца асноўным сярэд знешніх органаў пацучыцца чалавека і дае яму амаль 80% інфармацыі аб навакольным свеце.

Дзякуючы зроку чалавек распазнае найдрабнейшыя дэталі прадметаў і самі прадметы, правільна вызначае іх месцазнаходжанне ў прастору, успрымае багачайшую гаму каларовых адценняў. Зрок дазваляе нам займацца кваліфікаванай працай, чытаць, пісаць.

Пагаршэнне зроку ускладняе пазнанне свету, абмяжоўвае выбар прафесіі. Адной з важнейшых прычын пагаршэння зроку, і якая часта прыводзіць да інваліднасці ў дарослых, з'яўляецца зніжэнне зроку ў школьныя гады, у час вучобы ў сярэдніх і вышэйшых навуковых установах і звязана, галоўным чынам, з доўгай зракавай працай на блізкай адлегласці, асабліва пры недастатковым асвятленні. Зрок пагаршаецца, як правіла, у людзей, ослабленых рознымі захворваннямі, з недастатковым фізічным развіццём.

Многія дзяўчата бачаць аддаленыя прадметы, і каб лепш іх разгледзець, падносяць іх вельмі блізка да вачэй. Гэта паграбуе ўмоцнення з'яўлення зраковых лій абодвух вачэй на прадмет, у выніку, наступае перагрузка вочных мышцаў, іх стомленне. А адсюль — непрыемныя адчуванні і болі ў вобласці вачэй, імба. Правільна падобраныя акулярныя пазбавяць вас ад гэтых непры-

емных адчуванняў.

Блізаруксць можа прагрэсваць. У гэтым, галоўным чынам, «вінавата» палслабленне склеры — адной з абалонак вока, што вядзе да яго расцяжэння, з'яўлення дыстрафічных змен у сітчатцы, да яе станчэння. А стончэння сітчатка пад уплывам рэзкіх састрасненняў цела, удараў можа разарвацца, адслацца, і тады зрок можа рэзка знізіцца, або чалавек стане наогул слепым.

Як бачна, блізаруксць — гэта складанае і далёка небяспрымае захворванне. Таму вельмі важна старанна захоўваць усе гігіенічныя ўмовы: у класных пакоях плошчай 50 м² неабходна не менш 8 святлілінаў з лямпамі напальвання па 300 ват кожная, прадаваць трэба з настольнай лямпай не менш чым у 60 ват, адлегласць да кнігі павінна быць не менш 30—35 см, пасля кожных 30—40 мінут зняткаў абавязковы 10-мінутны перапынак, які можна выкарыстаць і для актыўных фізічных рухаў.

Усім без выключэння можна выконваць наступныя практыкаванні, якія знімуць стомленасць, палепшаць кровазварот і аблегчаць работу вачэй на блізкай адлегласці.

Практыкаванне 1. Зыходнае палажэнне — сядзячы, можна адхіліцца на спіну стула. Трэба заплісчыць вочы на 3—5 сек., затым адкрыць на 3—5 сек. Паўтарыць 4—8 разоў.

Практыкаванне 2. Хутка памаргаць 1—2 хвіліны.

Практыкаванне 3. Сядзячы або стаячы. Глядзець

прама сабой удалычыць 2—3 сек., паставіць палец правай рукі па сярэдняй лініі твару на адлегласці 25—30 см ад вачэй, перавесці позірк на кончык пальца і глядзець на яго 3—5 сек., апусціць руку. Паўтарыць 5—10 раз.

Вялікую карысць пры лячэнні блізаруксці прыносяць ляржарствы: вітамы А, С, кальцый, тшанкавыя і супрацьсклератычныя прэпараты.

Правільнае, рацыянальнае харчаванне, куды ўваходзяць гародніна, фрукты, малочныя прадукты, дапамогуць вам захаваць талок зрок, але і прыбаўнасць.

Фізічныя практыкаванні і спорт — эфектыўныя сродкі ўмацавання здароўя, падтрымання добрай працаздольнасці ў любым узросце. Спартыўныя рэпрэзінтлі аказваюць станоўчы ўплыў на стан вачэй: папярэджваюць блізаруксць, садзейнічаюць яе стабілізацыі. Але пры высокай, асабліва прагрэсуючай блізаруксці супрацьпалічаны ўсе віды спорту, звязаныя з вялікім фізічным напружаннем, рэзкімі рухамі. У гэтых выпадках пытанне аб занятках спортам абавязкова вырашаецца з урачом — афтальмолагам.

Правільна падобраныя акулярны — лепшы спосаб палепшэння зроку.

Беражыце свой зрок! Знайдзіце час 1—2 разы ў год прыйсці да ўрача-акуліста. Няхай вашы вочы заўсёды іскрацца здароўем і шчасцем!

Т. СМУРУГАВА,
урач-акуліст паліклінікі
№ 6 члена Таварыства
Чырвонага Крыжа.